

Dôchodkový systém

MAAG – Program na zvýšenie adaptability
žiakov stredných škôl pri vstupe na trh práce

Právna úprava dôchodkového systému

Prednášajúci: Dana Palacková (KPOI, NHF)

Otázky a pripomienky mailujte na maag@euba.sk

Dôchodkový systém

Ústava Slovenskej republiky:

Čl. 39 ods. 1: „občan má právo
na primerané hmotné zabezpečenie
v starobe,
pri nespôsobilosti na prácu
a pri strate živiteľa.“

Otázky a pripomienky mailujte na maag@euba.sk

Dôchodkový systém

Sociálna politika štátu

Sociálne zabezpečenie:

- sociálne poistenie
- sociálna podpora
- sociálna pomoc

Otázky a pripomienky mailujte na maag@euba.sk

 Dôchodkový systém

Čo znamenajú v ekonómii pojmy

„dôchodok“
a
„štát“ ?

Otázky a pripomienky mailujte na maag@euba.sk

 Dôchodkový systém

Dôchodkový systém
- spôsob postarania sa štátu o svojich dôchodcov

Otázky a pripomienky mailujte na maag@euba.sk

 Dôchodkový systém

Koho sa dôchodkový systém týka

príjmy → → výdavky

Otázky a pripomienky mailujte na maag@euba.sk

Dôchodkový systém

V EÚ neexistuje centralizovaný dôchodkový systém.

Centralizácia príspevkov na dôchodky sa deje individuálne v jednotlivých krajinách.

Otázky a pripomienky mailujte na maag@euba.sk

Dôchodkový systém

Čo chce Európska únia dosiahnuť:

- primerané dôchodky
- finančnú udržateľnosť dôchodkového systému
- umožnenie modernizácie

Otázky a pripomienky mailujte na maag@euba.sk

Dôchodkový systém

Situácia na Slovensku

2004

reforma

Otázky a pripomienky mailujte na maag@euba.sk

Dôchodkový systém

starý dôchodkový systém

2004

súčasný dôchodkový systém

Otázky a pripomienky mailujte na maag@euba.sk

Dôchodkový systém

Starý dôchodkový systém

fungoval výlučne na princípe priebežného financovania

Otázky a pripomienky mailujte na maag@euba.sk

Dôchodkový systém

Vek odchodu do starobného dôchodku:

60 rokov

53 až 57 rokov

Výsledná suma dôchodku bola ohraničená zhora.

Otázky a pripomienky mailujte na maag@euba.sk

 Dôchodkový systém

Muži (v priemere)	Ženy (v priemere)
- vek odchodu do dôchodku – 59 rokov	- vek odchodu do dôchodku – 54 rokov
- počet odpracovaných rokov – 40 rokov	- počet odpracovaných rokov – 34 rokov
- doba poberania dôchodku – 16,3 roka	- doba poberania dôchodku – 25,2 roka
- dĺžka dožitia – 75,3 roka	- dĺžka dožitia – 79,2 roka

Zdroj: Szabo, M.: Dôchodkové poisťenie, dôchodkové sporenie a doplnkové dôchodkové sporenie v SR. Prednáška na EUBA, feb-mar 2007.

Otázky a pripomienky mailujte na maag@euba.sk

 Dôchodkový systém

	
2,45	1,35

(doba platenia odvodov na dôchodok / doba poberania dôchodku)

Otázky a pripomienky mailujte na maag@euba.sk

 Dôchodkový systém

Starý dôchodkový systém:

NESPRAVODLIVÝ ???

alebo len

STRÁDAJÚCI dostatočnú ZÁSLUHOVOSŤ

Otázky a pripomienky mailujte na maag@euba.sk

Dôchodkový systém

Dôvody pre reformu v roku 2004:

- tvorba príležitosti pre vyššie dôchodky
- zabezpečenie spravodlivosti
- nepriaznivý demografický vývoj
- deficit Sociálnej poisťovne

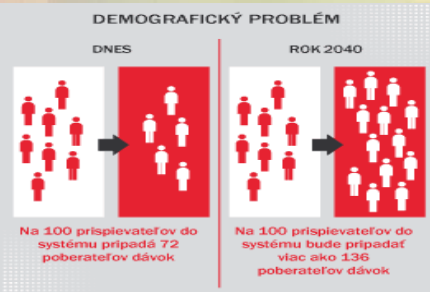
- zníženie tlaku na Štátny rozpočet v budúcnosti
- podpora rozvoja slovenského finančného trhu

Otázky a pripomienky mailujte na maag@euba.sk

Dôchodkový systém

DEMOGRAFICKÝ PROBLÉM

DNES **ROK 2040**

Na 100 prispievateľov do systému pripadá 72 poberateľov dávok

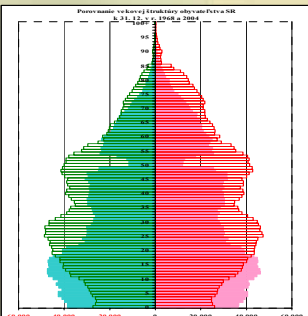
Na 100 prispievateľov do systému bude pripadať viac ako 300 poberateľov dávok

Zdroj: Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny

Otázky a pripomienky mailujte na maag@euba.sk

Dôchodkový systém

Nepriaznivá demografická štruktúra

Otázky a pripomienky mailujte na maag@euba.sk

Dôchodkový systém

Ekonomické štatistiky sú ako plavky.

Otázky a pripomienky mailujte na maag@euba.sk

Dôchodkový systém

To, čo odhaľujú, je zaujímavé, ale to, čo ukrývajú, môže byť niekedy podstatné.

Otázky a pripomienky mailujte na maag@euba.sk

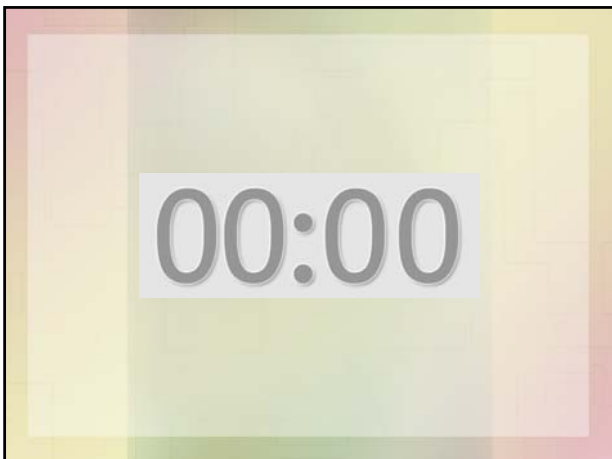

Dôchodkový systém

Prestávka

Otázky a pripomienky mailujte na maag@euba.sk

 Dôchodkový systém

Nový dôchodkový systém – 3 piliere

- **priebežný**
- **kapitalizačný**
- **doplňkový**

Otázky a pripomienky mailujte na maag@euba.sk

 Dôchodkový systém

Nový 1. priebežný pilier:

- **povinný** (pre všetkých zarábajúcich obyvateľov a ich zamestnávateľov)
- **zastrešený Sociálnou poisťovňou**
- **zmena názvu** zo sociálneho zabezpečenia na **sociálne poistenie**
- **upravený zákonom o sociálnom poistení** (č. 461/2003 Z.z.)

Otázky a pripomienky mailujte na maag@euba.sk

 Dôchodkový systém

Nový 1. priebežný pilier – zmeny:

- postupné zvyšovanie dôchodkového veku
- možnosť predčasného odchodu do dôchodku
- zarátavanie mzdy z celého ekonomicky aktívneho života
- valorizácia dôchodkov závisí od rozhodnutia vlády

Otázky a pripomienky mailujte na maag@euba.sk

 Dôchodkový systém

Postupné zvyšovanie dôchodkového veku

Rok narodenia muža	Dôchodkový vek
1943 a skôr	60 rokov
1944	60 rokov a 9 mesiacov
1945	61 rokov a 6 mesiacov
1946 a neskôr	62 rokov

Otázky a pripomienky mailujte na maag@euba.sk

 Dôchodkový systém

Postupné zvyšovanie dôchodkového veku

Rok narodenia ženy	Dôchodkový vek
1946 a skôr	53-57 rokov v závislosti od počtu detí
1947	bez detí 57 rokov a 9 mes.
1961	5 a viac detí 61 rokov a 3 mes.
1962 a neskôr	62 rokov bez ohľadu na počet detí

Otázky a pripomienky mailujte na maag@euba.sk

Dôchodkový systém

Nárok na dôchodok z nového 1. piliera:

- prispievanie do Sociálnej poisťovne aspoň po dobu **15 rokov**
a zároveň
- výška dôchodku bude dosahovať viac ako **1,2-násobok** životného minima

Otázky a pripomienky mailujte na maag@euba.sk

Dôchodkový systém

Dôchodkové poistenie a štúdium:

- Obdobie štúdia na SŠ a VŠ získané do **31.12.2003** sa do obdobia dôchodkové poistenia započítavalo.
- Od **1.1.2004** žiaci SŠ a študenti VŠ nie sú dôchodkovo poistení.

Otázky a pripomienky mailujte na maag@euba.sk

Dôchodkový systém

Predčasný odchod do dôchodku (max. 2 roky):

- **0,5%** za každý mesiac (30 dní)

Neskorší odchod do dôchodku:

- + **0,5%** za každý mesiac (30 dní)

Otázky a pripomienky mailujte na maag@euba.sk

Dôchodkový systém

Výška dôchodku z nového 1. piliera:

Dôchodok = POMB x R x ADH

POMB – priemerný osobný mzdový bod (priemer OMB za jednotlivé roky poistenia), určuje sa ako pomer príjmu osoby k priemernej mzde v národnom hospodárstve

R – doba poistenia

ADH – aktuálna dôchodková hodnota (v roku 2008 je 249,14 Sk)

Otázky a pripomienky mailujte na maag@euba.sk

Dôchodkový systém

Nový 2. kapitalizačný pilier:

- založený na **individuálnom predfinancovaní** si vlastného dôchodku
- spočíva v **presmerovaní časti odvodov** na dôchodkové poistenie **priamo do DSS**

Zdroj: Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny

Otázky a pripomienky mailujte na maag@euba.sk

Dôchodkový systém

Nový 2. kapitalizačný pilier:
(ďalšia reforma z roku 2004 bol)

- **voliteľný** (pre osoby dôchodkovo poistené pred reformou), **resp. povinný** (pre ostatných)
- **zastrešený Dôchodkovými správcovskými spoločnosťami** (tzv. DSS-ky)
- **upravený zákonom o starobnom dôchodkovom sporení** (č. 43/2004 Z.z.)

Otázky a pripomienky mailujte na maag@euba.sk

 Dôchodkový systém

Nový 2. kapitalizačný pilier:
(dľa reformy ministerky Tomanovej)

- na ½ roka sa otvára (1.1.2008 do 30.6.2008), t.j. **možnosť vystúpiť, resp. vstúpiť,**
- **minimálna doba sporenia sa predlžuje na 15 rokov,**
- **pre osoby vstupujúce na trh práce je vstup dobrovoľný.**

Otázky a pripomienky mailujte na maag@euba.sk

 Dôchodkový systém

Pôvodný návrh ministerky Tomanovej
– neprešiel:

Otvoriť 2. pilier a dovoliť ľuďom vybrať si dovtedy nasporené peniaze.

Otázky a pripomienky mailujte na maag@euba.sk

 Dôchodkový systém

Osobný dôchodkový účet v DSS

Výhody sporenia na ODÚ v DSS:

- prostriedky na ODÚ sú **majetkom** sporiteľa
- prostriedky na ODÚ sú **predmetom dedenia**
- **možnosť vyšších výnosov** z investovania

Nevýhody sporenia na ODÚ v DSS:

- prostriedky na ODÚ **podliehajú správe súkromných spoločností**
- **neexistuje 100% garancia štátu** (len cez garančný fond)
- **budúce výnosy nie sú vopred predpovedateľné ani zaručené**

Otázky a pripomienky mailujte na maag@euba.sk

 Dôchodkový systém

3 dôchodkové fondy v rámci DSS:

- konzervatívny
- vyvážený
- rastový

VÝNOSY →

Otázky a pripomienky mailujte na maag@euba.sk

 Dôchodkový systém

3 dôchodkové fondy v rámci DSS:

- konzervatívny
- vyvážený
- rastový

RIZIKO →

Otázky a pripomienky mailujte na maag@euba.sk

 Dôchodkový systém

Poberanie dôchodku z 2. piliera:

- je možné len **súbežne** s poberaním dôchodku z 1. priebežného piliera

Možnosť voľby:

- kúpa doživotného dôchodku v životnej poisťovni **za všetky nasporené prostriedky**
- kúpa doživotného dôchodku v životnej poisťovni **časť nasporených prostriedkov a programový výber zvyšku cez DSS**

Otázky a pripomienky mailujte na maag@euba.sk

 Dôchodkový systém

Nový 2. kapitalizačný pilier

Ako sa rozhodnúť ?

Závisí to od:

- veku
- postoja k riziku
- osobných priorít
- dĺžky ekonomicky aktívneho obdobia
- výšky príjmu
- majetkovej situácie, atď.

Otázky a pripomienky mailujte na maag@euba.sk

 Dôchodkový systém

Nový 3. doplnkový pilier:

- **dobrovoľný** (pre všetkých)
- **sčasti existoval už od roku 1997**, avšak vtedy len doplnkové dôchodkové poistenie
- **upravený zákonom o doplnkovom dôchodkovom sporení** (č. 650/2004 Z.z.)

Otázky a pripomienky mailujte na maag@euba.sk

 Dôchodkový systém

Nový 3. doplnkový pilier:

- **rozšírený** o životné poistenie, sporivé bankové produkty, kolektívne investovanie
- **daňovo zvýhodnený** odpočítateľnou položkou vo výške **12 000.- Sk ročne** (úspora 2 280.-)

Podmienka:
Sporenie po dobu minimálne **15 rokov**
Odchod do dôchodku najskôr vo veku 55 rokov

Otázky a pripomienky mailujte na maag@euba.sk

 Dôchodkový systém

Poberanie dôchodku po reforme:

Zdroj	Vypláca	Dôchodok
1. priebežný pilier	Sociálna poisťovňa	100% (ak iba v 1. pilieri) 50% (ak v 1. aj 2. pilieri)
2. kapitalizačný pilier	Životná poisťovňa (resp. aj DSS)	0% (ak iba v 1. pilieri) 50% (ak v 1. aj 2. pilieri)
3. doplnkový pilier	Doplnková dôchodková sporiteľňa	Dodatočné nasporené zdroje (peniaze navyše k 1. aj 2. pilieru)

Otázky a pripomienky mailujte na maag@euba.sk

 Dôchodkový systém

Ako si zvýšiť budúci dôchodok?

gambling nákup drahých kameňov

Otázky a pripomienky mailujte na maag@euba.sk

 Dôchodkový systém

Ako si zvýšiť budúci dôchodok?

- viac zarábať
- dlhšie pracovať
- sporiť v 2. pilieri
- sporiť v 3. pilieri
- zabezpečiť sa mimo dôchodkového systému

Otázky a pripomienky mailujte na maag@euba.sk

 Dôchodkový systém

Ďakujem za pozornosť!!!

a želám bohatý dôchodok =0)

Otázky a pripomienky mailujte na maag@euba.sk
